اخبار دیپلماسی

تاکید وزیران خارجه ایران و روسیه بر ادامه مذاکرات هسته‌ای با گروه ۱+۵

وزیران امورخارجه جمهوری اسلامی ایران و جمهوری فدرال روسیه در حاشیه مجمع عمومی سازمان ملل متحد، دیدار و بر ادامه مذاکرات هسته‌ای تهران با گروه ۱+۵ تأکید کردند. به گزارش ایرنا مرور روند مذاکرات هسته‌ای میان ایران و کشورهای ۱+۵ و همچنین رایزنی و تبادل‌نظر پیرامون اجلاس سران کشورهای ساحلی دریای خزر که در آستاراخان روسیه برگزار می‌شود از دیگر موارد گفت‌وگو میان محمدجواد ظریف و سرگئی لاوروف بود. وزیر امور خارجه همراه با حجت‌الاسلام و المسلمین حسن روحانی رئیس‌جمهوری از نیویورک راهی آستاراخان روسیه می‌شود تا در اجلاس روسای جمهوری کشورهای حاشیه دریای خزر شرکت کنند.

دیدار اوباما و نتانیاهو با محوریت برنامه هسته‌ای

باراک اوباما، رئیس‌جمهوری آمریکا و نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی قرار است ضمن دیدار با یکدیگر در کاخ سفید درباره برنامه هسته‌ای ایران گفت‌وگو کنند. به گزارش ایسنا، بنیامین نتانیاهو نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی قرار است روز چهارشنبه با رئیس‌جمهوری آمریکا در کاخ سفید دیدار و گفت‌وگو کند. برنامه هسته‌ای ایران و مذاکرات صلح فلسطین از محورهای گفت‌وگوی اوباما و نتانیاهو خواهد بود. نتانیاهو همچنین قرار است روز سه‌شنبه با بان کی‌مون دبیرکل سازمان ملل دیدار کند.

در مصاحبه با بلومبرگ

لاوروف: توافق هسته‌ای تا ۹۵ درصد صورت گرفته است

وزیر خارجه روسیه روز یکشنبه در مصاحبه با شبکه بلومبرگ گفت: طرفین در مذاکرات هسته‌ای تا ۹۵درصد به توافق رسیده‌اند اما هنوز دو ـ سه موضوع دشوار باقی مانده است.

به گزارش فارس، سرگئی لاوروف که با شبکه «بلومبرگ» مصاحبه می‌کرد، با بیان این‌که مذاکرات در جهت درستی حرکت می‌کند، گفت: «ما امیدواریم در همین جهت‌گیری به سمت جلو حرکت کنیم. براساس اسنادی که در جریان مذاکرات تهیه شده، حدود ۹۵درصد توافقنامه نهایی مورد توافق همه طرفین قرار دارد. ولی ۵درصد باقی مانده «شیطان خانه کرده است» و ۲ الی ۳ مسأله باقی مانده که بسیار پیچیده شده است.» وی افزود: «مسائل باقی مانده دشوار هستند، ولی قابل حل‌وفصل خواهند بود. دشواری کار در اراده سیاسی و سازش از سوی هر دوطرف است.» لاوروف با یادآوری این‌که روسیه به همراه چین فرمولی را پیشنهاد کرده‌اند که می‌توانند در این‌خصوص مفید واقع شوند، گفت: «در حال حاضر رایزنی‌ها در این رابطه ادامه دارد تا ۲۴دسامبر (سوم آذرماه) هنوز چندماهی فرصت است و من همچنان خوشبینی محتاطانه خود را در مورد روند مذاکرات حفظ کرده‌ام.»

واکنش ایران به اظهارات وزیر خارجه امارات در سازمان ملل درباره جزایر سه‌گانه

نماینده کشورمان در مجمع عمومی سازمان ملل در واکنش به ادعاهای تکراری وزیر خارجه امارات در این سازمان، بار دیگر بر حق حاکمیت سرزمینی ایران بر جزایر ابوموسی، تنب کوچک و تنب بزرگ تأکید کرد و سخنان این مقام اماراتی درباره این جزایر را مصداق دخالت در امور داخلی ایران دانست. به گزارش ایرنا، وزیر خارجه امارات در سخنرانی روز شنبه خود در مجمع عمومی سازمان ملل متحد، با اشاره به جزایر سه‌گانه جمهوری اسلامی ایران نسبت به برافراشتن پرچم کشورمان در جزیره ابوموسی اعتراض کرد.

شیخ «عبدالله بن زاید آل نهیان» همچنین درخواست کرد که اختلاف دو کشور در دیوان دادگستری بین‌المللی حل‌وفصل شود. نماینده جمهوری اسلامی ایران در جلسه مجمع عمومی سازمان ملل متحد نیز در پاسخ به این ادعاها، بر حق حاکمیت سرزمینی ایران بر جزایر ابوموسی، تنب کوچک و تنب بزرگ تأکید کرد. وی این سه جزیره را جزء لاینفک خاک جمهوری اسلامی ایران دانست و گفت: اظهارات وزیرخارجه امارات درباره جزایر سه‌گانه مصداق دخالت در امور داخلی ایران است. وی همچنین به سیاست حسن همجواری جمهوری اسلامی ایران با تمام کشورهای منطقه ازجمله امارات متحده عربی اشاره و مقام‌های این کشور را دعوت کرد تا سوءتفاهم‌های موجود در این خصوص را از طریق گفت‌وگوهای دوجانبه حل‌وفصل کنند.

برزخ آوارگان کرد سوری در مرزهای ترکیه

از جمعه گذشته تاکنون بیش از ۱۴۰هزار کرد سوری از کوبانی و روستاهای اطراف آن به سوی ترکیه گریخته‌اند

عکس: gettyimages

شهروند| هزاران نفر از کردهای سوریه و ترکیه در اقدامی برای نمایش همبستگی خود در مبارزه با داعش حصارهای مرزی را پاره کردند و با پلیس ضدشورش ترکیه درگیر شدند، از سوی دیگر، شبه‌نظامیان داعش نیز حلقه محاصره خود بر شهری استراتژیک را تنگ‌تر می‌کنند. معترضان غیرمسلح در مرز ترکیه با سوریه تجمع کرده‌اند تا از کردهایی که برای دفاع از کوبانی در برابر داعش به سوی سوریه می‌شتابند حمایت کنند. این گروه که چندتن از سیاستمداران حامی کردها از ترکیه نیز در میانشان به چشم می‌خورد کمی از طریق خط راه‌آهن بین ترکیه و سوریه عبور کردند و با نیروهای امنیتی ترکیه درگیر شدند. نیروهای امنیتی که در ابتدا اجازه نمی‌دادند معترضان به داخل مرزهای ترکیه برگردند با گاز اشک‌آور به سرکوب معترضان پرداختند. به گفته شاهدان محلی، این اتفاقات همزمان با حرکت شبه‌نظامیان داعش به سوی کوبانی و پس از عقب راندن نیروهای کرد و شلیک به سوی خاک ترکیه صورت گرفت. حملات هوایی علیه داعش به سرکردگی آمریکا مواضع داعش را در دیگر نقاط سوریه هدف قرار داده است، با این حال برخی از مقامات کرد معتقدند این حملات با تحت فشار قرار دادن نیروهای داعش آنها را به سوی مرز ترکیه هدایت می‌کند و شرایط کوبانی را خطرناک کرده است. تروریست‌های داعش که حملات خود به کوبانی را بیش از یک هفته پیش آغاز کردند، این منطقه را از ۳ وجه مورد محاصره قرار داده‌اند و در پی مبارزاتی سنگین، کنترل زمین‌های غرب این شهر و روستایی در شرق را به دست گرفته‌اند.

از جمعه گذشته تاکنون بیش از ۱۴۰هزار کرد سوری از کوبانی و روستاهای اطراف آن به سوی ترکیه گریخته‌اند. به گفته آژانس پناهندگان سازمان ملل، این احتمال وجود دارد که تمامی جمعیت ۴۰۰هزار نفری کوبانی این منطقه را ترک کنند. کردهای پناهنده از سوریه به همراه همتایان ترک خود از فراز تپه‌های مرزی در خاک ترکیه به تماشای درگیری‌های غرب کوبانی در آن‌سوی مرزها می‌پردازند. آنها از حمله قریب‌الوقوع داعش به شهر خودنگرانند و خواستار حمله هوایی ائتلاف به داعش در این منطقه هستند. محاصره کوبانی به دست داعش نه فقط خشم کردها از داعش را برانگیخته، بلکه آتش این خشم را به دامان دولت ترکیه نیز انداخته است. شبه‌نظامیان کرد که برای افزایش حقوق خود به مدت ۳ دهه در جنوب شرقی ترکیه به مبارزه پرداخته‌اند، دولت ترکیه را به حمایت از داعش علیه خویشاوندان هم‌قوم خود متهم می‌کنند. محاصره کوبانی موجب صف‌آرایی کردهای ترکیه در برابر تروریست‌های داعش و دولت ترکیه شده و روند صلح شکننده کردها با آنکارا را به خطر انداخته است. کردها که گمانه‌زنی در خصوص حمایت دولت ترکیه از داعش به نارضایتی‌شان دامن می‌زند در جریان اعتراضاتشان با ماشین‌های آب‌پاش و گاز اشک‌آور نیروهای امنیتی ترکیه مواجه شدند که در تلاش بودند مانع پیوستن آنها به مبارزه با داعش در کوبانی و در خاک سوریه شوند.

افزایش نارضایتی کردها از دولت ترکیه بزرگترین تهدید برای روند صلح تاریخی کردها و دولت ترکیه به‌شمار می‌رود که در سال ۲۰۱۲ و از سوی رجب طیب اردوغان، نخست‌وزیر وقت ترکیه صورت گرفت تا به ۳ دهه درگیری شبه‌نظامیان برای افزایش حقوق کردها پایان دهد. درگیری کردها و دولت ترکیه بیش از ۴۰هزار نفر جان باختند. به گفته عبدالله اوجالان، رهبر زندانی حزب کارگران کردستان، آنکارا با حمایت خود از افراطیون داعش آتش‌بس خود با کردها را نقض کرده‌است. با وجود این که دولت آنکارا اتهام حمایتش از تروریست‌های داعش را به شدت تکذیب می‌کند، اما کردهایی که در مرزهای سوریه و ترکیه زندگی می‌کنند دولت ترکیه را یکی از حامیان اصلی داعش می‌دانند. «یالچین آکدوگان»، معاون نخست‌وزیر ترکیه با اشاره به گشایش مرزهای ترکیه به روی ۱۵۰هزار نفر از کردهای سوریه در روزهای گذشته آنها را به ناسپاسی متهم کرد. آکدوگان همزمان با گسترش تظاهرات با اشاره به این موضوع گفت: «شما دروازه‌ها و قلب خود را می‌گشایید، اما طرف دیگر دایم به تنش‌ها دامن می‌زند. چنین اتفاقاتی به سود روند صلح نیست و با روح این روند در تناقض است.» همچنین در روز جمعه، ۲ تن از وزیران ترکیه تعهد دولت این کشور به روند صلح را تأیید کردند و گفتند که روند صلح با اقدامات تحریک‌آمیز متوقف نخواهدشد.

سوءظن کردها در خصوص روابط آنکارا و داعش پس از آزادی ۴۶ گروگان ترک از سوی نیروهای داعش عمق بیشتری پیدا کرد. گروگان‌های ترک که نزدیک به ۳ ماه را در اسارت تروریست‌ها به سر بردند، در هفته گذشته در صلح و آرامش و بدون شلیک گلوله‌ای و یا پرداخت پولی به ترکیه بازگشتند. حزب دموکراتیک خلق، که از حامیان کردها به شمار می‌رود در هفته گذشته و در اقدامی در جهت کاهش تنش‌ها با رهبران پ. ک. ک و مقامات دولت ترکیه دیدار کرد. اما در بیانیه متعاقب که از سوی این حزب شد، فشارهای تازه‌ای به دولت ترکیه وارد شد و به خاطر شکست در ایجاد مکانیزمی برای پیشرفت در مذاکرات مورد انتقاد قرار گرفت. آنکارا از احتمال بروز فصل تازه‌ای از درگیری‌ها با پ. ک. ک احساس خطر می‌کند. این احتمال امروز، ۳۰سال پس از آن که این اعضای این حزب برای تشکیل دولتی مستقل در جنوب شرقی ترکیه دست به اسلحه بردند بار دیگر مقامات ترکیه را به تکاپو انداخته‌است. با کناره‌گیری احتمالی جنبش سیاسی کردها از روند صلح و از سرگیری مجدد درگیری‌ها با دولت ترکیه در فضای پرهرج و مرج این روزهای خاورمیانه، بی‌ثباتی به سرعت ترکیه را در بر خواهد گرفت.

اما از سرگیری این اختلافات از سوی پ. ک. ک چندان منطقی به نظر نمی‌رسد آن‌هم درست در زمانی که آنها در ۲ جبهه سوریه و عراق مشغول مبارزه با افراطیون هستند. مبارزان کرد تا این‌جا نقش مهمی را در نجات جان هزاران نفر از مردم ایزدی که از حملات داعش گریختند ایفا کرده‌اند. خروج چریک‌های پ. ک. ک از پایگاه‌های خود در کوه‌های شمال عراق در چارچوب روند صلح با ترکیه در تابستان ۲۰۱۳ آغاز شد. اما بعد از آن که آنکارا به پا پس کشیدن از اصلاحات متهم شد، متوقف شد. بسیاری از این شبه‌نظامیان شانه‌به‌شانه مبارزان پیشمرگه عراق با داعش مبارزه کرده‌اند، درحالی که متحدان آن‌ها، موسوم به «واحدهای دفاع از خلق» در خط مقدم جبهه‌های سوریه قرار دارند. نقش کردها در مبارزه با داعش موجب تقویت قدرت چانه‌زنی آنها در روند صلح با دولت ترکیه شده‌است و خلأ سلاح شبه‌نظامیان کرد را، که یکی از اهداف اصلی این صلح به شمار می‌رود، به آینده موکول می‌کند. حزب کارگر همچنین می‌کوشد نام خود را از فهرست گروه‌های تروریستی آمریکا، اتحادیه اروپا و ترکیه خارج کند، هر چند که چنین چشم‌اندازی بعید به نظر می‌رسد و بروز اختلافات تازه نیز به این امیدها پایان می‌دهد. روزنامه «وطن»، چاپ ترکیه در این‌خصوص می‌نویسد: هر اقدامی که به از سرگیری درگیری‌ها با ترکیه بینجامد دستاوردهای آنها از نبرد با داعش را به خطر می‌اندازد». البته نتیجه درگیری‌های پ. ک. ک و شبه‌نظامیان داعش تا حد زیادی در روند صلح نیز تعیین‌کننده خواهدبود.

در شرایط فعلی سناریوی ایده‌آل آنکارا ادامه درگیری کردها با داعش است با این قید که در این نبرد به پیروزی نیز دست پیدا نکنند. «آکین اونور»، استاد دانشگاه «قدیر خاص» ترکیه معتقد است دولت ترکیه می‌تواند شرایط خود را به کردهایی که قوای خود را در نبرد با داعش خرج کرده‌اند، تحمیل کند. در آخرین بیانیه رهبر پ. ک. ک انتقادات شدیدی علیه دولت ترکیه صورت گرفت و مقامات این کشور به اعلان جنگ علیه کردها متهم شدند. هرچند که فرمانده پ. ک. ک در اظهارات اخیر خود گفت عبدالله اوجالان، رهبر دربند کردها در خصوص آینده روند صلح، حرف آخر را می‌زند. حزب دموکرات خلق به تازگی خواستار دیدار با اوجالان شده‌است اما هنوز مشخص نیست که این دیدار صورت بگیرد. رجب طیب اردوغان، که نزدیک به یک دهه است قدرت در ترکیه را در اختیار دارد در خصوص روند صلح، سرمایه‌گذاری قابل توجهی انجام داده‌است و به همین دلیل با مخالفت قابل توجهی از سوی ملی‌گرایان ترک مواجه شده‌است. تلاش‌های اردوغان همچنین مورد حمایت کردهای محافظه‌کار قرار گرفته است. دولت ترکیه در نظر دارد تا از طریق اصلاحات زبان و فرهنگ از حقوق کردها حمایت کند که بیش از ۲۰درصد از جمعیت ۷۷ میلیونی ترکیه را تشکیل می‌دهند، اما سیاستمداران کرد در سوی دیگر به دنبال استقلال سیاسی و عفو عمومی مبارزانشان هستند.

یادداشت

راهبرد تکریم و مذاکره، جایگزین تحریم و منازعه

ابوالفتح فخرمحمدیان | کارشناس ارشد علوم سیاسی

همانطور که مشهود و مبرز است در یک‌سال گذشته، یعنی پس از به‌دست گرفتن سکان اجرایی کشور توسطِ دولت یازدهم، همواره تأکید شایان توجهی بر مسائل منطقه‌ای، در جهت صلح و برقراری امنیت و در جهت بهبود و تسهیل روابط با همسایگان و کشورهای منطقه شده است. بارها رئیس دولت یازدهم بر مهم بودن و تأثیرگذار بودن روابط با همسایگان و کشورهای منطقه صحه گذاشته و قویاً تأکید کرده‌اند. اما این روابط منطقه‌ای که در اولویت دولت قرار دارند بر چندین اصل بنیادین استوار است که همواره مهم‌ترین آن احترام متقابل و حفظ حقوق و حرمت کشور جمهوری اسلامی ایران بوده و اکثر مذاکرات و مناصباتی که در این باب مطرح است از سوی دولت بر این اصل مهم پافشاری شده‌است.

آنچه که از لفظ تئوری دومینو مستفاد می‌شود به نوعی مربوط به حرکت دموکراسی‌خواهی و گسترش دموکراسی است که البته در اصول روابط بین‌الملل و علوم سیاسی معنای دقیق و علمی دارد. اما ما این جا قصد داریم از واژه دومینو به‌عنوان عمل‌های پی‌درپی و متقابل که با یکدیگر ارتباط منسجم و سیستماتیک دارند بحث کنیم و از این رو روابط جمهوری اسلامی ایران یا به‌نوعی دیپلماسی دولت یازدهم را در جهت حفظ ثبات منطقه‌ای و همکاری‌های منطقه‌ای با همسایگان و کشورهای منطقه بررسی کنیم. اما در سالی که گذشت امیر کویت که ریاست دوره‌ای شورای همکاری خلیج فارس را برعهده گرفته است پس از سال‌ها به تهران آمد تا شاید دومینوی روابط منطقه‌ای را در تهران تکمیل کند و بعد از دیدار و مذاکره با رئیس دولت، در جهت مذاکرات دوجانبه و همکاری‌های منطقه‌ای و تجاری به مسأله روابط تهران با ریاض بپردازد و در این باب نقشی تسهیل‌کننده و مؤثر ایفاکند.

اما در جدیدترین سخنرانی رئیس‌جمهوری ایران در مجمع عمومی سازمان ملل، باید به‌نکته‌ای کلیدی و راهبردی منسجم باعنوان جایگزینی تحریم و منازعه با تکریم و مذاکره و جهان را به دستاوردهای یک‌ساله گذشته که در باب این راهبرد تلاش شد، توجه داد.

ایرانیان با توجه به دارا بودن روح صلح در درون خویشتن و به‌رغم آن، نگاهِ بنیادین دینشان به مقوله صلح و انسان‌دوستی سرآمد و ترویج‌دهنده صلح در جهان خواهند بود. از این‌روست که راهبرد مذاکره و تکریم را در باب همه مسائلی که قابل بحث و تفاهم است ارج می‌شمارند. البته در این بین آنچه اولویت اصلی را در این راهبرد، رهنمون می‌سازد، حفظ و دفاع از حقوق حقه ملت بزرگ ایران خواهد بود که با احترام نهادن و حفظ کرامت حقوق ایران، می‌توان به مذاکره و گفت‌وگو پرداخت.

دولت یازدهم با اتکا به آرای عمومی ملت خویش، با اتخاذ استراتژیکی سیاست خارجی مدبرانه، سعی بر ایجاد گفت‌وگو و تعامل سازنده و مؤثر بین ملت‌ها و دولت‌های منطقه و جهان دارد، تا بتواند جایگاه حقیقی ایران را در منطقه و جهان به همگان نشان دهد و برای اثبات این امر، با اتخاذ دیپلماسی فعال و پویا بین کشورهای منطقه از جنگ جدیدی در خاورمیانه جلوگیری کرد و به‌دنبال آن خواستار احقاق حقوق ملت ایران در باب انرژی هسته‌ای است. در سایه این راهبرد کلان است که نه‌تنها ایران، بلکه دیگر کشورهای جهان هم با توجه به این راهبرد کلیدی می‌توانند روابط هوشمندانه‌ای براساس احترام به منافع متقابل را دنبال کنند.

اخبار جهان

لاوروف: روسیه خواستار ادامه جنگ تحریم‌ها با غرب نیست

«سرگئی لاوروف» وزیر امورخارجه روسیه گفت مسکو خواستار بهبود روابط با واشنگتن است و علاقه‌ای به ادامه جنگ تحریم با غرب ندارد. به گزارش ایرنا، لاوروف در مصاحبه‌ای با شبکه ۵ روسیه گفت: روابط با غرب به سیاست «ریست ۲» نیاز دارد. اشاره سرگئی لاوروف به دیداری است که میان وی و هیلاری کلینتون وزیر امورخارجه اسبق آمریکا در آغازین ماه‌های ریاست‌جمهوری باراک اوباما انجام شد. در آن دیدار دکمه‌ای به نام دکمه «ریست» به صورت نمادین بر سر میز قرار داده شده بود که کلینتون و لاوروف آن را فشار دادند و به این ترتیب اعلام کردند که روابط روسیه و آمریکا وارد فاز جدیدی از همکاری‌ها خواهد شد. لاوروف که به سیاست باراک اوباما رئیس‌جمهوری آمریکا برای بهبود روابط اشاره می‌کرد، افزود: روسیه احساس انزوا از غرب نمی‌کند اما واشنگتن به روابط دو طرف آسیب می‌زند. وزیر امور خارجه روسیه در همین حال واشنگتن را به اتخاذ سیاست‌های دوگانه در مبارزه با تروریسم متهم کرد. لاوروف در نشست مجمع عمومی سازمان ملل نیز روز گذشته گفته بود غرب به سرکردگی واشنگتن در راستای منافع خود موازین و اصول سازمان ملل متحد مبنی بر برابر بودن کشورها را زیر پا می‌نهد.

سازمان ملل:

غزه با خطر فاجعه انسانی روبه‌روست

پی یر کراهینپل کمیسر آژانس امدادرسانی و اشتغال پناهجویان فلسطینی آنروا وابسته به سازمان ملل در نیویورک، گفت: اگر از آنروا حمایت فوری به عمل نیاید فلسطینیان در غزه با خطر فاجعه انسانی روبه‌رو خواهند شد. وی افزود: وضع انسانی در نوار غزه به مرحله وحشتناکی از وخامت رسیده است. کراهینپل که در حاشیه ۶۹ دوره نشست سالانه مجمع عمومی سازمان ملل سخن می‌گفت تصویر تاریکی از اوضاع انسانی و زندگی روزمره فلسطینی‌ها ارایه داد. وی توضیح داد: اسراییل در حمله اخیر خود به نوار غزه یک‌سوم تأسیسات زیربنایی آن را از بین برد، هم‌اکنون موضوع ایجاد فرصت‌های شغلی برای جوانان غزه از بازسازی آن مهم‌تر است؛ این جوانان از بیکاری فراگیر رنج می‌برند. وی از قدرت‌های جهانی خواست تا هرچه سریع‌تر به وظیفه خود در خصوص ارایه کمک‌های فوری به غزه عمل کنند و هرچه زودتر گذرگاه‌ها باید گشوده شود و شهروندان به آسانی بتوانند از نوار غزه خارج و به آن وارد شوند و تجارت با کرانه باختری و جهان فعال شود. وی در پایان بر لزوم حل‌وفصل عادلانه و فراگیر موضوع فلسطین تأکید کرد.